

Vzdělávání sociálních pracovníků na kvalitní výkon specializovaného sociálního poradenství na Slovensku

Financováno
Evropskou unií

prof. PhDr. ThDr. Andrej Mátel, PhD.

Praha, 2024

*Konference je realizována v rámci projektu Profesionalizace a rozvoj v Asociace občanských poraden
reg. č. CZ.03.02.02/00/22_039/0001361 financovaného z Evropského sociálního fondu z operačního
programu Zaměstnanost plus.*

Specializované a odborné sociální poradenství

Specializované sociální poradenství (SK)	Odborné sociální poradenství (ČR)
LEGISLATIVNÍ VÝCHODISKO	
Zákon o sociálních službách (č. 448/2008 Z.z.)	Zákon o sociálních službách (č. 108/2006 Sb.)
FORMY SOCIÁLNÍHO PORADENSTVÍ	
Základné a špecializované	Základní a odborné
ZÁKLADNÍ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ	
- súčasť každej sociálnej služby - informatívne, odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci - kvalifikácia: stačí vyššie odborné vzdelanie vo vybraných odboroch alebo akreditovaný kurz v rozsahu najmenej 150 hodín a ročná prax	- základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb, povinnost zajistit ho - informativní - kvalifikace: aj pracovník v sociálních službách pod dohledem sociálního pracovníka

Specializované a odborné sociální poradenství

Specializované sociální poradenství (SK)	Odborné sociální poradenství (ČR)
PODOBNOST A ODLIŠNOST ŠSP / OSP Z HLEDISKA ZPŮSOBU VÝKONU	
1. Odborná činnost v rámci vybraných sociálních služeb 2. Samostatný druh sociální služby vykonávaný a) poskytovatelem sociální služby na základě akreditace b) ako samostatná prax sociálneho pracovníka	1. sociálně-terapeutické a jiné činnosti poskytované v rámci vybraných zařízení sociálních služeb 2. samostatný druh sociální služby (kromě něj služby sociální péče a služby sociální prevence)
KVALIFIKACE PRO VÝKON ŠSP / OSP	
- sociální pracovník (VŠ Mgr. výhradně v odbore sociálna práca) a jednoroční prax v priamom styku s cieľovou skupinou	- sociální pracovník (VOŠ nebo VŠ /Bc., Mgr., PhD. /, ale také studijní programy zaměřené na sociální pedagogiku, právo nebo speciální pedagogiku)

Specializované a odborné sociální poradenství

Specializované sociální poradenství (SK)	Odborné sociální poradenství (ČR)
CÍLOVÉ SKUPINY A MÍSTO VÝKONU	
- cílové skupiny nie sú v zákone uvedené (uvádza sa v žiadosti o akreditáciu alebo je integrálnou súčasťou sociálnej služby) a) ambulantnou formou prostredníctvom poradní sociálneho poradenstva, b) terénnou formou prostredníctvom terénnych programov c) integrálna súčasť sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou, terénnou alebo pobytovou formou	- sociální skupiny osob využívající služby v a) poradnách: občanských, manželských a rodinných, pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, pro oběti trestných činů a domácího násilí, pro osoby s potřebou paliativní péče; b) přirozeném sociálním prostředí c) speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu - s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností

Specializované a odborné sociální poradenství

Specializované sociální poradenství (SK)	Odborné sociální poradenství (ČR)
ČINNOSTI PROVÁDĚNÉ V RÁMCI ŠSP / OSP	
- nie sú stanovené v zákone	- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, - sociálně terapeutické činnosti, - pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, - činnosti poskytující podporu pečujícím a činnosti, které spočívají v nácviku dovedností pečujících osob pro zvládání péče o osoby závislé na jejich pomoci.
PROCES VÝKONU ŠSP / OSP	
- diagnostika: zistenie príčin vzniku, charakteru a rozsahu problémov fyzickej osoby, rodiny alebo komunity - poradenská intervencia: poskytnutie konkrétnej odbornej pomoci	- není uvedeno v zákoně

Vývoj kvalifikácie (odbornej spôsobilosti) na výkon ŠSP

- november 2008 VŠ Bc. alebo Mgr. vzdelanie (sociálna práca alebo so zameraním na činnosti vykonávané v rámci ŠSP) + **3-ročná prax** pre osoby ZŤP (osobitné činnosti) aj SŠ + **1-ročná prax**
- december 2013 VŠ Bc. alebo Mgr. vzdelanie (sociálna práca, **sociálne služby a poradenstvo ...**), 485/2013 Z. z.
- december 2017 fyzická osoba, ktorá má **jednoročnú prax** v priamom styku s cieľovou skupinou a spĺňa podmienku odbornej spôsobilosti na výkon sociálnej práce sociálnym pracovníkom podľa osobitného predpisu (profesijný zákon č. 219/2014 Z.z.), 331/2017 Z.z.

Financováno
Evropskou unií

Kvalita ŠSP (ako ju zabezpečiť?)

Kvalitná pregraduálna a graduálna príprava na VŠ (?)

- Sociálne poradenstvo ako súčasť predmetu Metódy sociálnej práce
- Sociálne poradenstvo ako samostatný predmet (Bc. / Mgr.)
- Výcvik sociálneho poradenstva (1 – 5 dní)
- Rozdiel medzi dennou a externou formou štúdia

Financováno
Evropskou unií

Kvalita ŠSP (ako ju zabezpečiť?)

Kvalitná prax výkonu sociálnej práce (?)

- (negatívny) posun z 3-ročnej praxe na 1-ročnú prax
- (ne)dobré modely poradenskej praxe v sociálnych službách
- štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby (procedurálne, prípadne aj personálne štandardy kvality)
- supervízia osôb vykonávajúcich ŠSP
- akreditované ďalšie vzdelávanie sociálnych pracovníkov v oblasti ŠSP

Financováno
Evropskou unií

Kvalita ŠSP (ako ju zabezpečiť?)

Dobré skúsenosti z akreditovaného vzdelávania

- akreditácia MŠVVaM (MPSVaR), zvyčajne 180 hodín alebo 150 hodín
- výcvikové vzdelávanie prezenčnou formou (distančne len minimum alebo vôbec)
- 3-dňové výcvikové bloky
- dobre nastavené obsahové zameranie

Financováno
Evropskou unií

Vzdelávanie v oblasti ŠSP

- Identifikácia potrieb
- Práca s emóciami
- Poradenský vzťah
- Prvý kontakt
- Poradenský kontrakt
- Formulovanie cieľov
- Diagnostika v ŠSP
- Poradenské intervencie
- Evaluácia a katamnéza
- Prezentácia videonahrávky poradenského rozhovoru

Financováno
Evropskou unií

Financováno
Evropskou unií

KLÁČE

• BLÍZKY ČLOVEK (RODINA, PRIATEL)

• PODOBNÝ NÁZOR

• PREPOJENIE

PRÍJIMATEL

• PRIĽÁVA

ODOSIELATEL
(KOMUNIKÁTOR)

• OTVORENOSŤ

• VYJADRENIE POCITOV / EMPATIA /

• ZÁUJEM O KOMUNIKÁCIU

• VYTvoreNIE PODM. ← ČAS
PRIESTOR

• DISKRÉTNOSŤ

• DÔVERYHODNOSŤ POČÚVajúCEHO

• ROVNAKÉ PODMIENKY PRI ROZH.
TRE OBIŠVE STRANY

• PRIMERANOSŤ — vek
status
pohlavie (rod)

• AKTÍVNE POČÚVANIE

• SPÁTNÁ VÄZBA

• ODHAD — nálady
pocitov

• JASNOSŤ A KONKRÉTNOSŤ

• HLAS / MODULÁCIA /

STŤŽIJE

• NEZNÁMI LÚDIA ← AL. VÍČŠÍ POČET

• IZŤAHOVÝ KONFLIKT

• NEKOMUN. O POCITOC

• NEZÁUJEM O KOMUNIKÁCIU

• TRÉMA, DIREKTÍVNOSŤ, MENTOROVANIE

• NESPRÁVNA TERMINOLÓGIA

• NEPOČÚVA
(SKÁČE DO REČI, NEVNIŤA)

• NIE JE SPÁTNÁ VÄZBA

• OBŠÍRNOSŤ, INOTAJE

• ZVYŠOVANIE HLASU

• TEMPO REČI

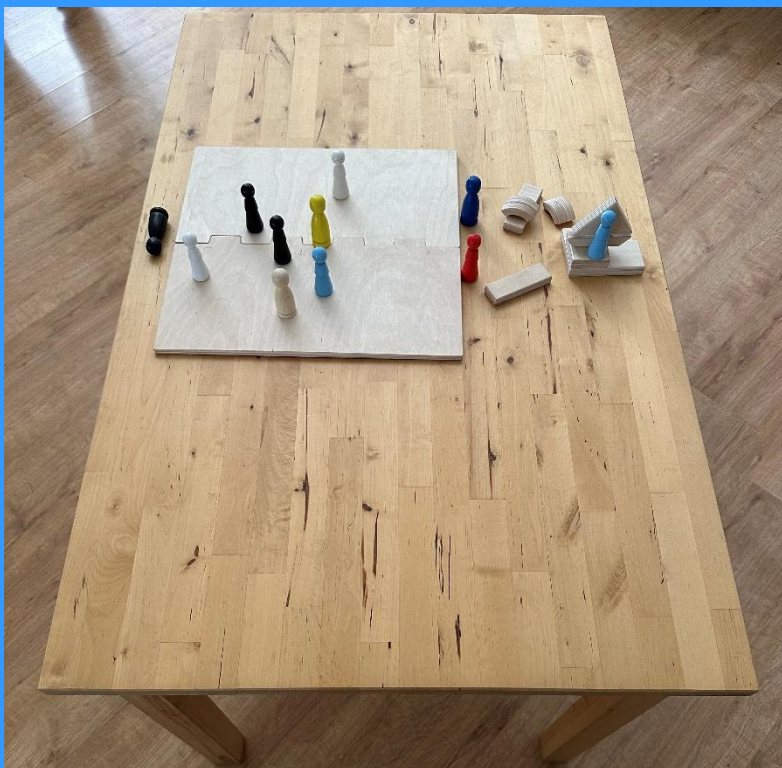
Financováno
Evropskou unií

Špecializované SP prvky

- hranie rolí
- manipulácia
- persvázia
- mediácia
- mapint' pre $\leftrightarrow$ proti
- identifikovanie aktuálnych potrieb (redigovanie)
- klasifikácie
- protubudenie
- sumarizácia
- identifikácia potrieb na základe špecifických distribúcií špecifických (napr. psychologických...)
- VYSTUPENIE A POTVRDENIE EMÓCIÍ KLIENTA
- GENOGRAM
- EKOMAPA
- FLIP CHART
- MOTIVOVANIE KLIENTA K JEHO VLASTNÉMU ROZHODOVANIU
- VIZUALIZÁCIA POMÔCKY - VÁŽIČKY
- katarzná ventilácia
- priorizácia problému
- anamnéza

Financováno
Evropskou unií

Financováno
Evropskou unií

Financováno
Evropskou unií

Ďalšia vízia ŠSP

Špecializované sociálne poradenstvo ako **špecializácia**

- umožňuje profesijný zákon, upravuje nariadenie vlády
- doposiaľ v SR:
 1. sociálna kuratela
 2. sociálna posudková činnosť
- špecializačné vzdelávanie štandardizované a akreditované

Financováno
Evropskou unií

Ďakujem za pozornosť!

Financováno
Evropskou unií